

Wielka gra w Europie

Niemiecka ręka — francuski ślepy miecz

BERLIN, 30.8. Prasa niemiecka notowała starannie wiadomości, dotyczące stosunków polsko-francuskich ze szczególnym podkreśleniem momentów, różniących Polskę i Francję. „Revelacje” wiadomości prasy francuskiej naogół nie były

30. VIII. 1934

Państwo

Wschodzące Słońce

Japonia ściga na się obecnie, nie bez powodu, uwagę całego świata.

Od 6-go lipca r. b. na czele rządu stoi, jako następca p. Saito, admirał Keisuke Okada, któremu Mikado powierzył to stanowisko z zalecenia księcia Saionji, 95-letniego męża stanu, działającego w ostatnim okresie stale w każdym przesileniu rządowym, tym razem przy pomocy rady najstarszych polityków. Admirał Okada, b. dowódca wielkiej floty i b. kierownik zarządu marynarki, cieszy się wielkim mirem w kołach wojskowych. Jest tak ubogi, że, gdy w pismach doniesiono o mianowaniu go i o trudnościach, jakie może mieć, opuszczając swój mały domek w podmiejskim okręgu Tokio, a biorąc na się obowiązki polityczne, pewien młody człowiek, nazwiskiem Tsuji, rodak admirała z obwodu Fukui, przywiózł mu na pierwsze wydatki, ze swych niewielkich oszczędności, 100 yen, t. j. niespełna 150 zł., co admirał przyjął ze wzruszeniem i wdzięcznością. Udobstwo to daje mu, po ujawnieniu nadużyć pieniężnych za poprzedniego rządu, w szczególności ze strony podsekretarza stanu w ministerstwie skarbu p. Kurody, niemniejże wzięcie niż zaufanie kół wojskowych, które dzisiaj najwięcej waży i na najwięcej się waży w polityce japońskiej.

Admirał Okada, troszcząc się mniej niż jego poprzednik p. Saito o poparcie stronnictwa Seiyukai, mającego większość w parlamencie, utworzył rząd luźniej związany z kółkami politycznymi. Pozostali na swych stanowiskach min. spr. zagr. p. Hirota, min. wojny jen. Hayashi, min. marynarki admirał Osumi. Skarb objął p. Fuzii, poprzednio podsekretarz stanu, sprawy wewnętrzne p. Goto, przechodzący z rolnictwa, a sprawiedliwość p. Obata, prezes trybunału apelacyjnego w Tokio. Tylko resztkę tek, mniej ważnych, objeli trzej członkowie stronnictwa większości Seiyukai i dwaj stronnictwa mniejszości Minseitō.

Cele nowego rządu określone zostały w najogólniejszym ujęciu, tak:

1. Wzmocnienie siły zbrojnej, 2. zwiększenie karności urzędniczej, 3. danie zarobków całej ludności, czyli dalszy rozwój przemysłu, szukającego rynków światowych, 4. zmiana i podniesienie wychowania narodowego, 5. oczyszczanie świata politycznego.

W zakresie polityki zagranicznej rząd admirała Okady, zatwierdził wytyczne, opracowane przez min. Hirota, jeszcze w poprzednim rządzie, w styczności z ministrami wojny i marynarki, a wysuwające takie główne poglądy i cele:

1. Japonia ma szczególnie zadania na Dalekim Wschodzie, 2. dla ich spełnienia, na rzecz pokoju, musi być Japonia odpowiednio uzbrojona, a w szczególności nie może być utrzymana nierówność zbrojeń morskich, ustalona w umowie waszyngtońskiej, 3. Japonia otoczy opieką swój handel na rynkach światowych.

Na drogach tych celów drzmie zatargi. Pojęcia o misji Japonii na Dalekim Wschodzie biją w Chiny i w Rosję. Zwiększenie zbrojeń morskich ponad dotychczasowy stosunek (3 dla Japonii a po 5 dla St. Zj. i W. Brytanii) bardzo niepokoi tamte dwa mocarstwa. Dalszy rozmach tanich wyrobów japońskich na wszystkich rynki sieje wprost przerażenie.

Ponieważ zaś w Japonii od słów do czynów jest bliżej, niż w niejednej innej stronie świata, nie trzeba się dziwić, że ciągle się o niej słyszy w ostatnich czasach.

St. St.

ani podawane obszerniej, ani komentowane. Pierwszy „Berliner Tageblatt” w artykule swego korespondenta warszawskiego zajął się prostowaniem podawanych przez prasę francuską informacji, ale uczynił to w ten sposób, żeby samo sprostowanie budziło nowe refleksje. Obecnie prasa niemiecka zajęła się sprawą informacyjną francuską, uważając podane wiadomości za bezsensowne zwykłe kłamstwo, użyte po to, aby wywrzeć nacisk na Polskę celem jej pozyskania dla paktu wschodniego.

Niemcy uważają, że rozwój naderżnięty polsko-francuskiej jest korzystny dla polityki Niemiec. W komentarzach niemieckich uderza dziwna systematyczność i planowość.

Rebi to wrażenie, że w całej tej kampanji Niemcy odgrywają znakomitą rolę. Nawet tłumacząc kłamstwa prasy francuskiej Niemcy starają się sugerować, że były one wyrażone przez Francję na szkole polityki i jej obecnej polityki.

Jest rzeczą godną uwagi, że niektóre wiadomości pochodzą wprost lub pośrednio z Berlina. Naprzykład „Berliner Boersen Zeitung” zamieszcza wiadomość, podaną jakoby z Budapesztu, według której Polska miałaby tworzyć wspólny front z Węgrami przeciwko Czechosłowacji, a pośrednio i Francji. Dementując jedną plotkę, kuje się nowe, aby nie dopuścić do likwidacji nieporozumień francusko-polskich.

Sens polityki polskiej

Głos francuskiego dziennikarza

PARYŻ, 30. 8. (PAT.). — W reportażu z Rygi, opublikowanym w „Paris Soir”, Juljusz Sauverain porusza także pewne zagadnienia, pozostające w związku z polityką zagraniczną Polski. Publicysta twierdzi, że po bliższym rozważeniu tej kwestii polityka Polski nie wydaje się tak niezrozumiałą. Trzeba bowiem wziąć pod uwagę, że Polska żywi pewne wątpliwości co do pomocy francuskiej w razie ataku na korytarz. Wskutek pewnego zaniedbania ze strony francuskiej, Polska została także urażona w swej miłości własnej. Niemcy wybrały korzystny moment i zwróciły się do Warszawy z konkretną propozycją nieporozumienia sprawy granic przez 10 lat. Byłoby dziwne, gdyby Polska odrzucała tak korzystną propozycję. Za 10 lat korytarz będzie bowiem miał ludność czysto polską i Niemcy nie będą mogli rościć sobie do niego pretensyj.

Desinteressement Polski w sprawie Austrii — pisze dalej Sauverain — nie jest żadną sensacyjną nowością, gdyż Polska nigdy nie zajmowała bojowej pozycji w sprawie Anschlussu. Jest to bowiem kwestia w pierwszym rzędzie włosko - niemiecka. Jeśli Polska nie zainteresowałaby się sprawą uzbrojenia Niemiec, to nie byłaby ona jedynym państwem, gdyż inne narody sprzeciwiają się temu tylko w mowach.

Publicysta nie wierzy w pogłoski, że istnieje polsko - niemieckie porozumienie na wypadek wojny rosyjsko - niemieckiej. Polacy nie mogą się zgodzić zarówno na przemarsz wojsk niemieckich, jak i wojsk sowieckich przez swoje terytorium. W tych warunkach aljans militarny francusko - sowiecki ma zasadniczą wadę, a mianowicie napotyka na techniczną trudność nie do przewyżyczenia.

Gdański śpiew

na starą nutę

PARYŻ, 30.8. (PAT.). — W ramach swej ankiety na temat niebezpieczeństwa wojny „Le Petit Journal” podaje również deklarację prezydenta Senatu gdańskiego, dr. Rauschniga, który nie wierzy w bliskość wojny i uważa, że zbliżenie francusko - niemieckie niezbędne jest do stabilizacji stosunków politycznych w Europie.

Oprócz sprawy Zagłębia, Szwajcaria w chwili obecnej zadaje zasadniczych spraw, które stałyby na przeszkodzie bliskiej współpracy francusko - niemieckiej. W razie, gdyby kiedykolwiek deszło do wybuchu wojny niemiecko-francuskiej, to byłaby ona podobna do wojny domowej, gdyż rezultatem jej byłoby zniszczenie lub bolszewizacja Europy.

Autor „Nafty” i „Węgla” gubernatorem Kalifornii?

SAN FRANCISCO, 30.8. (PAT.). — Znany powieściopisarz Upton Sinclair, który występował jako kandydat demokratów na stanowisko gubernatora Kalifornii, zdobył największą nie notowaną dotychczas przez demokratów liczbę głosów, a mianowicie 310.952.

Szwajcaria przeciw Sowieciom

GENEWA, 30.8. (PAT.). — Jak donoszą z Berna, rząd szwajcarski powoła w przyszłym tygodniu decyzję co do stanowiska Szwajcarii w sprawie przyjęcia Rosji sowieckiej do Ligi Narodów. Przewiduje się, że rząd federalny postanowił głosować przeciwko przyjęciu Rosji.

„Tribune de Geneve” donosi, że szef departamentu politycznego Meita, który dotychczas był zwol-

ennym powstrzymaniu się Szwajcarii od głosowania, obecnie przechylił się do tezy, że Szwajcaria winna głosować przeciwko przyjęciu Rosji do Ligi. Dziennik donosi dalej, że pogroźka jednego z pism francuskich co do możliwości przeniesienia siedziby Ligi Narodów z Genewy do Wiednia wywalała efekt odwrotny, aniżeli ten, jakiego oczekiwali autor.

Ulgi kolejowe

przy powrocie z uzdrowisk

Min. Komunikacji przedłużyło na październik r. b. ulgi kolejowe przy powrocie z uzdrowisk. Wysokość ulgi dla przybyłych do uzdrowisk po dniu 1 września r. b. wynosić będzie 50 proc. ceny normalnego biletu.

Ulga przysługująca po 8-dniowym pobycie w uzdrowisku przy wyjeździe do miejsca stałego zamieszkania kuracjusza, które do uzdrowiska danego musi być oddalone co najmniej o 80 km.

Ulgowy przejazd powrotny służy z uzdrowisk: Busko, Bystra - Wilkowie, Ciechocinek, Druskieniki, Goczałkowice Zdrój, Horyńce, Hrebenów, Jaremcze, Jaworze, Jastrzębie Zdrój, Inowrocław, Krościenko n. D., Ko-

sów k. Kolomyi, Krynicz, Krzeszowice, Lubień Wielki, Miłowody, Muszyna, Morszyn, Nałęczów, Ponorin, Rabka, Rymanów, Smukała, Szwoszowice, Solec, Szawnica, Szkło, Truskawiec, Ustron, Worochta, Wiśła, Zakopane, Zaleszczyki, Żegiestów.

Projekty nowych dekretów

Min. Sprawiedliwości opracowało dwa nowe projekty ustaw o postępowaniu upadłościowemu i układowemu. Projekty te unifikują ustawodawstwo cywilne na terenie całego kraju. Prawo upadłościowe i o układowych wydane będzie w formie rozporządzenia Pana Prezydenta R. P.

Kongres Filozofii Tomistycznej w Poznaniu

Dnia 28 b. m. rozpoczął swe obrady w Poznaniu Międzynarodowy Kongres Filozofii Tomistycznej, pod protektorem Ks. Kardynała Prymasa Hłonda, Przew. Ojców St. M. Gillet, przełożonego generalnego zakonu dominikańskiego i Włodzimierza Le dóchowskiego, przełożonego generalnego Towarzystwa Jezusowego. Otwarcie zjazdu poprzedziła Msza św., odprawiona w Złotej Kaplicy przez Ks. Prymasa Polski. O godz. 11 rano w auli Uniwersytetu Poznańskiego, nastąpiła uroczysta inauguracja zjazdu. W pierwszym rzędzie zajęli miejsca: J. Em. Ks. Kardynał Hłond, IIEE. Księża Biskupi: Okoniewski, Szlagowski, oraz reprezentanci władz państwowych z p. kuratorem Pollakiem na czele.

Pierwsze przemówienie wygłosił Ks. Prymas w językach polskim i łacińskim. Następnie witali Kongres: p. kurator Pollak, rektor Uniw. Poznańskiego, prof. Runge, przedstawiciel Uniw. Fryburskiego, prof. Lavaut, w imieniu „Gregorianum” rzymskiego oraz o. generała Ledóchowskiego o. Booyer i nni.

Marszałkiem Kongresu obrano prof. Br. Dembińskiego. Po wyborze władz odczytano pismo Ojca św. nadesłane na ręce ks. Prymasa za pośrednictwem Sekretarza Stanu następującej treści: „Wasza Eminencjo! W liście swoim pięknym, jak zwykle, donieśliście Ojcu Świętemu, że wkrótce odbędzie się w Polsce Międzynarodowy Kongres Filozofii Św. Tomasza. Ojciec św. nie mało w tem znalazł radości, ponieważ ma nadzieję, że przyczyni się to w wielkiej mierze do rozwoju studiów nad prawdziwą filozofią. Stąd też Najwyższy Pasterz Kościoła życzy zjazdowi uczonych pomyślności, a z serca mu błogosławię.

Francja z dużym zainteresowaniem obserwuje przebieg odbywającej się w Rydze konferencji państw bałtyckich. W Rydze ma nastąpić zawarcie paktu bałtyckiego, obejmującego Litwę, Estonię i Łotwę oraz ma być odczytana decyzja w sprawie paktu wschodniego. Pakt bałtycki ma poprzedzić i być niejako uzupełnieniem dla paktu wschodniego. Kraje bałtyckie mają przystąpić do paktu wschodniego, w zamian za co zyskają gwarancję moralną państw zachodnich i Rosji, niedopuszczenia do naruszenia ich terytorium. Sprawa Wilna w pakcie nie będzie wogóle poruszana.

Francja z dużym zainteresowaniem obserwuje przebieg odbywającej się w Rydze konferencji państw bałtyckich. W Rydze ma nastąpić zawarcie paktu bałtyckiego, obejmującego Litwę, Estonię i Łotwę oraz ma być odczytana decyzja w sprawie paktu wschodniego. Pakt bałtycki ma poprzedzić i być niejako uzupełnieniem dla paktu wschodniego. Kraje bałtyckie mają przystąpić do paktu wschodniego, w zamian za co zyskają gwarancję moralną państw zachodnich i Rosji, niedopuszczenia do naruszenia ich terytorium. Sprawa Wilna w pakcie nie będzie wogóle poruszana.

Strajki w U.S.A.

WASZYNGTON, 30.8. (PAT.). — Przewodniczący amerykańskiej Federacji Pracy Green oświadczył wczoraj wieczorem, iż strajk w przemyśle włókienniczym jest całkowicie uzasadniony, gdyż na podstawie wydanej przez Narodowy Urząd Odbudowy ustawy dla przemysłu włókienniczego nie tylko nie podniesiono zarobków, lecz nie zwiększono także liczby pracowników.

Komiwojażer Hitlera w Londynie

LONDYN, 30. 8. (PAT.). — „Daily Express” donosi, że komisarz rozbrojeniowy Hitlera, von Ribbentrop bawi znów w Londynie w tajemniczej misji. Tym razem jednak wizyta Ribbentropa nie ma, jak twierdzi „Daily Express” nie wspólnego z rozbrojeniem. Celem jego misji ma być uzyskanie w Londynie surowców metali, zwłaszcza niklu i miedzi na warunkach kredytowych.

Zgon

wileńskiego Matuzalema

WILNO, 30.8. W tych dniach pod Wilnem w majątku Biata Waka zmarł najstarszy obywatel wileński, Aleks. Rymaszewski, liczący 115 lat, urodzony w r. 1819. Rymaszewski był zupełnie dobrze do ostatniej chwili i nigdy nie chorował obłożnie. Należy zaznaczyć, że Rymaszewski był dwukrotnie żonaty. Z pierwszą żoną miał 4 córki i 2-ech synów, z drugą — 2-ech synów.

Czytajcie

Nowiny Codzienne

DRZWI i OKNA malujcie EMALOID'em NOBILES

NALEPSZY WYROB KRAJOWY

Spór o prawa autorskie po Norwidzie

Miriam-Przesmycki skarży prof. Piniego

Jak wiadomo, niedawno ukazało się tanie, popularne wydanie dzieł Norwida, opracowane przez prof. Piniego. Potrzeba takiego wydawnictwa odczuwaliśmy bardzo silnie, gdyż wydanie Miriam, podzielone na kilka tomów, było bardzo drogie i niedostępne dla ogółu czytających.

Obecnie między prof. Pinim, a Miriam powstał zatarg na tle korzystania z praw autorskich do dzieł Norwida.

W imieniu Z. Miriam-Przesmyckiego adw. Beylin złożył skargę przeciw prof. Piniemu, jako reaktorowi wydawn. „Parnas Polski” oraz przeciwko wydawcom „Parnasu Polskiego”.

Miriam Przesmycki domaga się pociągnięcia do odpowiedzialności karnej prof. Piniego i wydawców za naruszenie praw autorskich do dzieł Cyprjana Norwida.

W zeszłym roku minęło 50 lat od śmierci Norwida. W 50 lat po zgonie autora w zasadzie wymagają wszelkie prawa autorskie.

Fiasko wielkiego planu

robót inwestycyjnych w Częstochowie

CZĘSTOCHOWA, 30.8. (tel. wł.). Zarząd Miasta w tych dniach zaprosił przedstawicieli Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości, przedstawiając im program prac inwestycyjnych, opiewający na sumę 59.986.500 złotych. Na budowę nowych nawierzchni preliminowana jest suma 12.420.000 złotych, przezelem na relokację 3 miliony złotych, a na materiały 8.520.000 złotych.

Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości zaniepokojone możliwością zaciągnięcia pożyczki przez miasto

prosi Boga, by tocząc gorliwą walkę ze złudą filozofii późniejszej, błędzącej po manowach, doznawali szerszej radości, czerpiąc ją z czystej krytyki prawdy.

Z najwyższą czcią całując Two ręce pozostaje Sługa Eminencji najpokorniejszym Wasze

(—) Kardynał Pacelli.

Następnie po odczytaniu depesz z życzeniami od Ks. Nuncjusza i księży biskupów, nastąpiły wykłady inauguracyjne. Pierwszy wykład p. t.: „Tomizm wobec współczesnej filozofii dziejów” wygłosił ks. prof. Konstanty Michalski Z. M., rektor Uniw. Jagiellońskiego. Drugi wykład p. t. „L'economie actuelle, son origine, son avenir” — wygłosił o. E. de Rooy Z. K., prof. Rzymskiego Uniwersytetu „Angelicum”.

W godzinach popołudniowych odbywały się zebrania naukowe sekcji: 1) Filozofii moralnej z referatami księży profesorów: Habana z Olomuńca, J. Świrskiego z Wilna, ojca Pelletier z Lwowa, 2) Socjologii tomistycznej z referatami księży profesorów: Lavaud z Fryburga, Chomrańskiego z Krakowa, 3) Sekcji kapłanów z referatem ks. Kornilowicza, oraz 4) Sekcji pań.

W Kongresie poza przedstawicielami nauki polskiej, biorą udział uczeni zagranicą, m. in. prof. Papieskiego Uniwersytetu Gregorjanum w Rzymie, ojciec Booyer, profesor Angelicum, o. de Rooy, prof. Uniwersytetu w Lowanium, o. Kremer, z Instytutu Katolickiego w Paryżu, słynny pisarz — Jacques Maritain, profesor Uniwersytetu w Medjolanie, ks. Masuowo, prof. Uniwersytetu we Fryburgu, o. Lavaud, o. Boskiewicz z Zagrzebia, o. Lagrange z Rzymu i t. d.